

La concessió de l'aigua, inviable: un deute de més de 40 milions a Aqualia

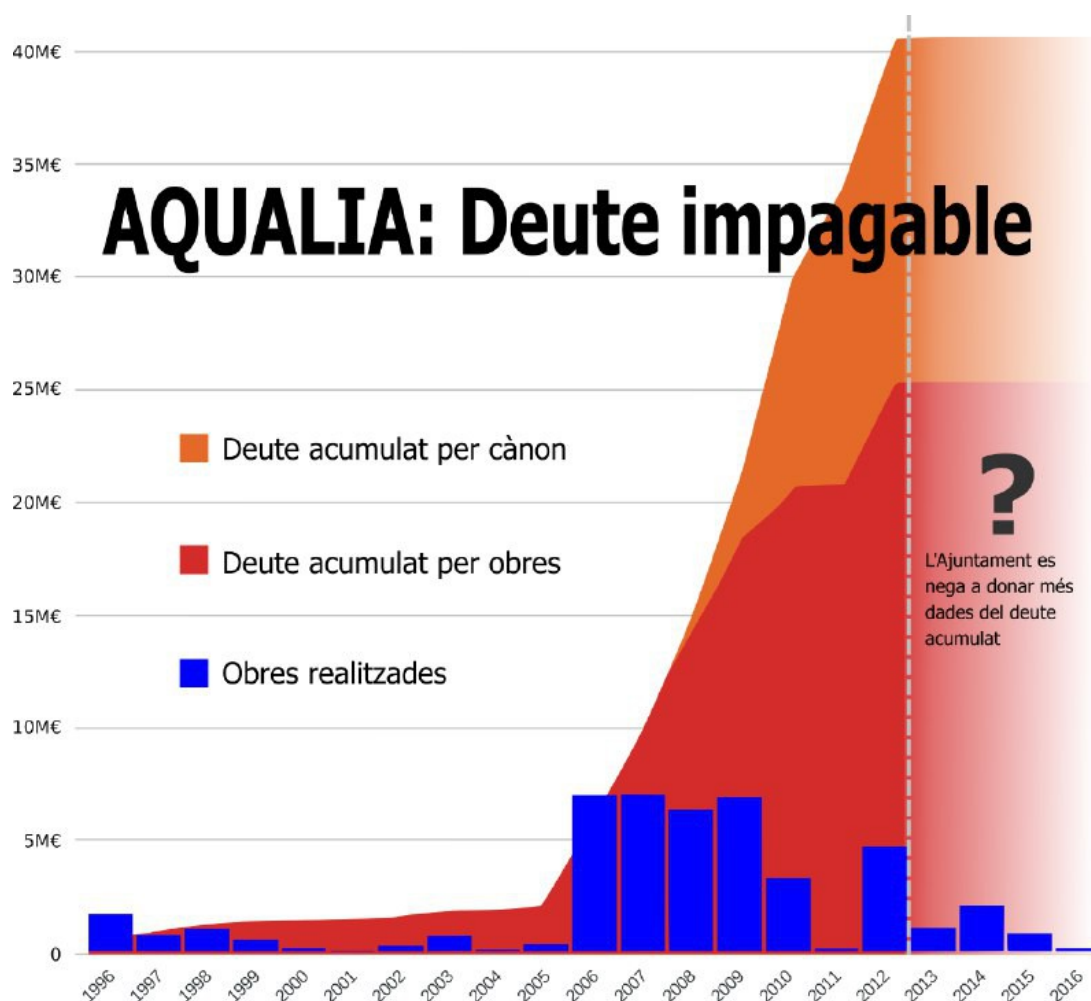
Com vam fer públic fa un any, [La factura que paguen les famílies de Lleida per l'aigua és ara tres vegades i mitja més alta que fa 13 anys](#) però malgrat aquest altíssim increment, el deute de la Paeria amb la concessionària superava els 40 milions d'euros al 2012. Al 2016 caldria afegir a aquest deute els 3,9 milions d'euros d'obres entre 2013 i 2016.

Des que es va signar el contracte al 1993 han passat moltes coses que no han estat explicades a la ciutadania, i això malgrat que l'aigua és un dret humà universal essencial i un bé comú. Primer Antoni Siurana i ara Àngel Ros **han fet un vestit a mida de la concessionària, Aqualia, que incrementa cada any el seu lucre**. El rebut de l'aigua ofega cada cop a més famílies i, paral·lelament, el deute amb la companyia ofega més els comptes de la Paeria. I, malgrat la sagnia a les economies familiars i a l'Ajuntament, **la concessionària ha tancat l'aixeta de les inversions**, que des de 2017 han de ser costejades pels pressupostos municipals.

No tenim tota la informació perquè **Ros ja ha deixat clar que no està disposat a que la ciutadania pugui veure el que hi ha darrera de l'augment de la factura de l'aigua**. L'opacitat és tal que fa una setmana el regidor d'urbanisme **es negava a concretar-nos el deute actual** amb la companyia durant la comissió de seguiment del contracte.

Però després de mesos de recollir dades i d'endreçar-les, coincidint amb el **Dia Mundial de l'Aigua**, fem aquest **exercici de transparència** necessari per posar llum a l'aigua. Ja us avancem que **tenim propostes per revertir aquesta situació crítica**, unes iniciatives que us expliquem en la part final d'aquest informe.

Com hem arribat a aquesta situació? Ho resumim amb les 10 gotes que han fet vessar el got del que és raonable, del què és sentit comú, del que és servei públic, del que és viable.

DEUTE: Les 10 gotes que han fet vessar el got

1. Totes les **obres** que s'han fet vinculades al Contracte de l'aigua han estat **a crèdit, sense que la concessionària hi posi un sol euro.**
2. La concessionària cobra les amortitzacions **augmentant l'import del rebut de l'aigua fins a un 246%** en els darrers 13 anys, fet no ha evitat que el deute amb la companyia creixi.
3. Un **sistema pervers i inviable**, ja que l'augment del rebut no és suficient per cobrir el deute. Esdevé **impossible liquidar el deute** pendent, que creix any rere any. La càrrega del deute és tal que

transcorregut el període 1994-2012 el deute pendent gairebé doblava les inversions realitzades en aquell període.

4. Entre 1996 i 2012 hem abocat **5,6 milions a interessos per les obres fetes**. Durant aquest període les obres van costar 39 milions, dels quals només n'hem pogut retornar 13,9.
5. L'any 2012 quedaven pendents de tornar **40,5 milions** d'euros, dels quals 15 milions provenen del cànon establert en el contracte.

Per entendre com funciona el cànon i la compensació de pagaments agafem d'exemple l'any 2011. El contracte estableix que l'Ajuntament devia a la companyia molts més diners dels que aquesta ha de pagar-li

Com funciona la compensació de pagaments (exemple 2011)	
PAGAMENTS D'AQUALIA A L'AJUNTAMENT	
M3 cobrats x 0,404	2.985.231
D'anys anteriors	166.530
Cobraments en alta	95.343
Quota fixa	1.663.034
subtotal a pagar a l'Ajuntament	4.910.139
PAGAMENTS DE L'AJUNTAMENT A AQUALIA	
M3 facturats x 0,229	2.242.548
D'anys anteriors	92.852
5% premi cobrament i gestió rebuts	51.456
Quota manteniment comptadors	1.716.587
Ampliacions de xarxes	1.605.185
Recuperació d'inversions (capital + interessos)	3.785.658
subtotal a cobrar per la concessionària	9.494.286
TOTAL CANON	-4.584.149
A restar la taxa de clavegeram (ja cobrada directament)	1.004.008
Liquidació total del 2011	-3.580.141

El Canon establert en un contracte és la quantitat que ha de pagar una Concessionària d'un servei a canvi de haver obtingut aquesta concessió. Estableix una quantitat a tornar a la Paeria per M3 cobrat i altres conceptes. Però surt a tornar a la companyia perquè se li ha de pagar conceptes milionaris com l'ampliació de xarxes o la recuperació d'inversions. Com cada any el deute augmenta, la quantitat a retornar per recuperació d'inversions també augmenta el que fa inviable el retorn d'aquest deute mitjançant el rebut de l'aigua. Vet aquí per que totes les concessionàries del servei d'aigua fan negoci. I sense haver posat un sol Euro, ja que tot ho fa a crèdit.

6. Davant la impossibilitat de fer front al deute **la Paeria es doblega a les exigències de la concessionària i acorda 7 anys abans del venciment del contracte prorrogar la concessió 19 anys**, fins 2037: una puntada endavant ja que els imports a retornar són inviables via augment del rebut.
7. **El sistema de pagar les obres a crèdit amb una recuperació del deute a 25 anys el fa impagable**. Al 2012, per exemple, encara hem de pagar 590.000 euros d'unes obres fetes 17 anys abans.
8. La companyia demana al 2016 un increment de la tarifa que la Paeria no accepta, fet que té 2 conseqüències: La concessionària **es nega a fer més inversions i obliga l'Ajuntament a pagar l'import de la compra d'aigua a la Mancomunitat de Pinyana** per un import de 2.56 milions. Una nova càrrega que se suma a la que ja suporten els ciutadans via rebut.
9. Tot indica que, des d'ara, la concessionària es dedicarà fonamentalment a **administrar els deutes de l'Ajuntament**, cobrant amb els interessos corresponents i sense posar un sol Euro.
10. En resum, si en comptes de recórrer als crèdits, des de un principi, les inversions les hagués fet l'Ajuntament via pressupostos, el rebut de l'aigua reflectiria el cost real del servei. Només amb els 5,6 milions de Euros pagats en concepte d'interessos pels crèdits (1995-2012) estarien pagades totes les inversions fins l'any 2006. Els crèdits, molt sovint amb altíssims interessos, són una llosa, fins al punt que encara queden pendents de pagar inversions fetes en l'inici del contracte, l'any 1995.

	Obres Aqualia	Deute pendent	Amortitzat	Interessos	Pagat
1996	1.602.491	589.508	1.012.983	875.026	1.888.009
1997	682.242	258.377	423.865	333.576	757.441
1998	957.333	369.966	587.367	430.912	1.018.279
1999	518.312	206.999	311.313	217.740	529.053
2000	143.210	58.983	84.227	53.529	137.756
2001	22.466	9.575	12.891	7.393	20.284
2002	236.650	105.039	131.611	69.538	201.149
2003	647.211	301.410	345.801	174.380	520.181
2004	53.645	26.351	27.294	13.279	40.573
2005	321.560	167.387	154.173	72.237	226.410
2006	6.724.919	3.718.071	3.006.848	1.287.079	4.293.927
2007	6.745.937	3.969.791	2.776.146	968.176	3.744.322
2008	6.129.830	3.865.135	2.264.695	547.318	2.812.013
2009	6.633.267	4.590.784	2.042.483	462.013	2.504.496
2010	3.168.201	2.440.994	727.207	168.453	895.660
2011	92.928	80.754	12.174	2.671	14.845
2012	4.502.925	4.502.925	0	0	0
2013	1.012.375	?	?	?	?
2014	1.995.930	?	?	?	?
2015	776.626	?	?	?	?
2016	124.810	?	?	?	?
Total	43.092.868	* 25.262.049	* 13.921.078	* 5.683.320	* 19.604.398
		* Dades fins 2012			

CONTRACTE: un vestit a mida per a la concessionària

Al 1993 entra en vigor el contracte de l'aigua, gestionat per la UTE Aigües de Lleida, integrada per Seragua (més endavant Aqualia) i Fomento de Construcciones y Contratas (FCC), en una Paeria amb Antoni Siurana governant amb majoria absoluta. Estableix que la concessionària **farà totes les inversions necessàries** per realitzar el servei, i que **ho recuperarà incrementant el rebut**, unes previsions que han demostrat ser del tot inviables i que ens han portat a un veritable carreró sense sortida.

Malgrat la gran pujada del rebut de l'aigua (un 246% amb Ros com a alcalde) tenim un **gran dèficit de manteniment d'infraestructures en la xarxa d'abastament d'aigua potable. Les inversions no s'han recuperat i, a sobre, hi ha incompliments en quant a inversions previstes i tenim un**

gran dèficit. Les actuacions són del tot insuficients i les conduccions de fibrociment antigues, amb amiant, no han estat substituïdes amb un pla global sinó que únicament s'ha anat fent pedaços. Com reflecteix la Comissió de seguiment 2016, **la renovació de la xarxa d'abastament és irrisòria en els darrers anys.**

Pel que fa a l'ampliació i renovació de la xarxa de clavegueram, les obres s'han fet totes **sense concurs públic**, a dit. Per tant, **l'ajuntament no s'assegura d'estar contractant la millor oferta** (en qualitat, en preu, en mitjans tècnics i humans, etc). En canvi, sí que podria obtenir-la en un procés obert i més transparent, portant a concurs públic qualsevol actuació relacionada amb la xarxa d'abastament d'aigua.

Per si el contracte no fos prou a la mida de la concessionària, encara es reservava fins al 2012 un altra perla que -en cas de licitació- li hauria permès guanyar un concurs públic oferint un 8% més que la millor oferta.

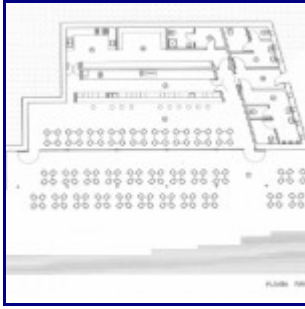
Incompliments per part de la companyia

La companyia **va oferir unes intervencions addicionals que li van donar punts en la licitació i que no ha complert.** No han efectuat millores que havien fet constar en la seua proposta com:

- La coberta flotant de cobriment de la bassa gran de les basses d'Alpicat
- Diverses intervencions per 42 milions de pessetes al voltant del recinte dels dipòsits del turó de la Seu Vella, com un pavelló semi-soterrat amb bar.

Dibuix pavelló semisoterrat que no s'ha realitzat

Planta pavelló semisoterrat que no s'ha realitzat

També és remarcable el fet que la companyia guanyadora de la licitació **mai va concretar cap tipus d'interès** a aplicar per finançar les obres, es va limitar a oferir cobrar un tant per metre cúbic facturat i per milió de pessetes invertit. **L'Ajuntament, però, va reinterpretar l'oferta** i es va acabar signant un contracte amb obres finançades amb Euribor +1,375%.

SAUR, una de les companyies que optava al contracte, va emprendre un **contenciós administratiu** al 1994 contra l'Ajuntament on argumentava que era **incorrecte el càlcul econòmic** de l'oferta que finalment va resultar guanyadora, i que el càlcul dels tipus d'interès que va fer la Paeria no s'ajustava a la realitat. Malgrat que el va perdre, el temps ha donat la raó a SAUR en fer-se evident que **el contracte era inviable econòmicament**.

Incompliments per part de la Paeria

La concessionària ha gaudit de màniga ampla per saltar-se aquestes i altres obligacions ja que la Paeria no ha portat a terme els mecanismes de control i seguiment inherents a tota concessió. No dotar dels efectius necessaris la tasca de control dels serveis públics privatitzats representa una irresponsabilitat ja que fa impossible la necessària tasca de supervisió, i **atempta contra l'interès col·lectiu**, que queda en una evident situació de desemparament, com s'ha fet evident.

PROPOSTES: La sortida a l'atzucac

Com hem constatat, **el model de gestió privada de l'aigua a Lleida ha anat contra els interessos de la ciutadania oblidant que l'aigua és un dret humà universal essencial**. Davant la situació d'invibilitat exposada, el Comú de Lleida planteja com a vies per recuperar l'aigua com a bé comú:

1. Que la **gestió administrativa del servei passi a mans de l'Ajuntament**. Per poder portar a terme la remunicipalització abans del final de contracte cal, o bé pagar el deute pendent a la concessionària (estimat al 2012 en 40,5 milions) o bé acreditar incompliment de contracte o causes greus per part de la companyia. **Estem estudiant possibles incompliments en el contracte però no podem completar** aquesta tasca de supervisió perquè [–com ha resolt la GAIP–](#) se'ns nega informació que hem sol·licitat a l'equip de govern, entre la qual hi ha la petició de tots els certificats d'obra.
2. De manera immediata fer totes les **obres de la xarxa d'abastament i sanejament** a través d'una **licitació pública**, amb publicitat i lliure concurrència perquè es pugui escollir la millor opció.
3. **El subministrament d'aigua, com a servei bàsic, no s'ha de regular a través d'una tarifa, sinó a través d'una taxa**, segons les tesis del Tribunal Suprem. És, doncs, un tribut, i el que es recapta per aquest concepte ha de ser finalista. El sistema de taxes comporta més drets, garanties i transparència, ja que el gestiona la Paeria, que serà qui decidirà com es procedeix en cas d'impagaments, al preu de cost més el marge lògic del servei.
4. Per frenar un endeutament del tot insostenible, que les **inversions necessàries per mantenir el servei es facin per la via dels pressupostos corrents** i que, només en casos d'especial cost per la envergadura del projecte, es faci amb crèdit.
5. **La gestió de serveis bàsics i dels béns comuns, com l'aigua, ha d'obeir a les necessitats de la gent**, i això inclou tenir en compte les persones i famílies en situació més desfavorida. Ens sembla, doncs, del tot reprobable la política de l'actual equip de govern, que ha posat els preus de l'aigua de Lleida en el *top 10* de tot l'estat. Veiem un **alt grau de cinisme en uns responsables polítics que argumenten la congelació dels preus de l'aigua com a mostra de tarannà social quan es congelen després d'una pujada acumulada del 300%**.
6. Mentre no hi hagi remunicipalització, **seguim exigint un bonus social i que es compleixi la Llei 24/2015** que permet que les famílies que cobrin menys de 19.000 euros/any i tinguin dificultats en el pagament de serveis bàsics, deixin de pagar l'aigua, la llum i el gas.
7. I cal emprendre millores urgents com les xarxes de Sucs i Raimat i la connexió del Clavegueram de Llivia a la xarxa urbana. Cal descartar la construcció d'una depuradora, construcció cara i amb un manteniment

que hipotecarà encara més econòmicament el contracte. És molt més econòmic connectar la xarxa de clavegueram de Llívia a la de Lleida.

8. Exigim que la Paeria treballi **perquè no augmenti el nombre de persones excloses de l'accés al subministrament d'aigua**, amb una **gestió de l'aigua que deixi de basar-se en el màxim benefici per a una empresa** i es fonamenti en el màxim benefici per al conjunt de la ciutadania.

Com ens recorda Aigua és vida, **l'aigua no ha de ser un objecte de mercantilització. La gestió directa municipal és l'únic mètode que garanteix la gestió pública, però també se li ha d'exigir no perdre de vista ni el preu ni la gestió democràtica del servei**

Primer informe de l'aigua en PDF – 22 de març 2017 ([Català](#), [Castellano](#))

Segon informe de l'aigua en PDF – 22 de març 2018 (Català, Castellà)

[Taula tarifes aigua 2004-2017](#) CSV

[Taula tarifes aigua 2004-2017](#) PDF

Documentació d'interès sobre la concessió a Aigües de Lleida:

- [Plecs contracte aigua \(1992\)](#)
- [Acord ple concessió servei aigua \(1992\)](#)
- [Acord Ple expedient concessió servei aigua \(1993\)](#)
- [Informe tècnic concurs servei aigua \(1994\)](#)
- [Aprovació pròrroga i modificació contracte \(2012\)](#)
- [Informació Comissió de seguiment a Aqualia \(2012\)](#)
- [Informe tècnic pròrroga \(2012\)](#)

Altra documentació d'interès:

- [Servei aigua a Lleida – Assemblea en defensa dels serveis públics de Lleida](#)
- [Per on començar – Guia pràctica Aigua és vida](#)
- [Pacte social aigua 2015](#)
- [El preu aigua a Catalunya 2016 – Observatori ACA](#)

Llistes Twitter

- [Aigua persones Cat](#) <https://twitter.com/comudelleida/lists/aigua-persones-cat>
- [Aigua organitzacions Cat](#) <https://twitter.com/comudelleida/lists/aigua-organitzacions-cat>
- [Aigua personas Cast](#) <https://twitter.com/comudelleida/lists/aigua-personas-cast>
- [Aigua organizaciones Cast](#) <https://twitter.com/comudelleida/lists/aigua-organizaciones-cast>